

.....
12.217

OSZK

21/a

KÖNYVELVŐ

KLASSIK.

KÖNYVTÁR

21

KÉTNYELVŰ

KLASSIKUS

K

K

K

KÖNYVTÁR

21.

WILDE OSZKÁR

AZ ÖNZŐ ÓRIÁS
THE SELFISH GIANT

Az eredeti teljes szöveg és hű
fordítása

Angolból fordította

Király György

URÁNIA KIADÁS

(ACZÉL TESTVÉREK BUDAPEST)

IV. MUZEUM-KÖRUT 9

KÉTNYELVŰ KLASSIKUS KÖNYVTÁR
21. SZÁM

WILDE OSZKÁR
AZ ÖNZŐ ÓRIÁS
THE SELFISH GIANT

AZ EREDETI TELJES SZÖVEG ÉS HŰ FORDÍTÁSA

ANGOLBÓL FORDITOTTA
KIRÁLY GYÖRGY

Országos Széchényi Könyvtár



URÁNIA KIADÁS
(ACZÉL TESTVÉREK, BUDAPEST)
1935.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár



12.214/210



NOL. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR	
Novevőkrapló	
1936. év	1185. sz.

**AZ ÖNZŐ ÓRIÁS
THE SELFISH GIANT**

**A CSALOGÁNY ÉS A RÓZSA
THE NIGHTINGALE AND THE
ROSE**

Országos Széchényi Könyvtár

The Selfish Giant.

Every afternoon, as they were coming from school, the children used to go and play in the Giant's garden.

It was a large lovely garden, with soft green grass. Here and there over the grass stood¹⁾ beautiful flowers like stars, and there were twelve peach-trees that in the springtime broke out²⁾ into delicate blossoms of pink and pearl, and in the autumn bore rich fruit. The birds sat on the trees and sang so sweetly that the children used to stop their games in order³⁾ to listen to them. «How happy we are here!» they cried to each other.

One day the Giant came back. He had been to visit his friend the Cornish ogre, and had stayed with him for seven years. After the seven years were over he had said all that he had to say, and he determined to return to his own castle. When he arrived he saw the children playing in the garden.

«What are you doing here?» he cried in a very gruff voice, and the children ran away.

«My own garden is my own garden,» said the Giant; «anyone can understand that, and I will allow nobody to play in it but myself.» So he built a high wall all round it, and put up a notice-board:

Trespassers will be prosecuted.⁴⁾

Az önző óriás.

Minden délután, amikor kijöttek az iskolából, a gyermekek el szoktak menni az Óriás kertjébe, hogy ott játsszanak.

Tágas, szép kert volt, puha zöld fűvel. Itt-ott a fű között gyönyörű virágok nyiltak, mint megannyi csillag, és volt ott tizenkét barackfa, melyek tavasszal gyengéd piros és gyöngyszín virágdíszbe öltöztek, és ősszel gazdag gyümölcsöt hoztak. A madarak a fákon ültek és olyan édesen énekeltek, hogy a gyermekek abba szokták hagyni játékaikat, és odafigyeltek. «Milyen boldogok vagyunk itt!» kiáltozták egymásnak.

Egy napon visszatért az Óriás. Látogatóban volt barátjánál, a cornwalli emberevőnél, és hét évig ott tartózkodott nála. Mikor a hét esztendő eltelt, mindent elmondott, ami mondanivalója volt, és elhatározta, hogy visszatér a saját kastélyába. Mikor megérkezett, látta a gyermekeket a kertben játszani.

«Mit csináltok itten?» kiáltott rájuk igen mogorva hangon, és a gyermekek elfutottak.

«Az én kertem — az én kertem,» monda az Óriás; «ezt mindenki megértheti, és nem engedem meg senkinek rajtam kívül, hogy itt játsszon.» Azzal egy magas falat épített körülötte és fölállított egy tilalomfát:

Tilos a belépés.

He was a very selfish Giant.

The poor children had now nowhere to play. They tried to play on the road, but the road was very dusty and full of hard stones, and they did not like it. They used to wander round the high wall when their lessons⁵⁾ were over, and talk about the beautiful garden inside. «How happy we were there,» they said to each other.

Then the Spring came, and all over the country there were little blossoms and little birds. Only in the garden of the Selfish Giant it was still Winter. The birds did not care to sing in it as there were no children, and the trees forgot to blossom. Once a beautiful flower put its head out from the grass, but when it saw the notice-board it was so sorry for the children that it slipped back into the ground again, and went off to sleep.

The only people⁶⁾ who were pleased were the Snow and the Frost. «Spring has forgotten this garden,» they cried, «so we will live here all the year round.» The Snow covered up the grass with her great white cloak, and the Frost painted all the trees silver. Then they invited the North Wind to stay with them, and he came. He was wrapped in furs, and he roared all day about the garden, and blew the chimney-pots down. «This is a delightful spot,» he said; «we must ask the Hail on a visit.» So the Hail came. Every day for three hours he rattled on the roof of the castle till he broke most of the slates, and then he ran round and round the garden as fast as he could go. He was dressed in grey, and his breath was like ice.

«I cannot understand why the Spring is so late in coming?» said the Selfish Giant, as he sat at the

Nagyon önző egy óriás volt.

A szegény gyermekeknek nem volt hol játszaniok. Megpróbálkoztak az országúton játszani, de az országút nagyon poros volt és telve kemény kövekkel, és a gyermekek nem szerették. Azt szokták hát tenni, hogy körüljárták a magas falat, mikor véget ért az iskola, és arról beszélgettek, milyen gyönyörű ott belül az a kert. «Milyen boldogok voltunk ott,» mondogatták egymásnak.

Ekkor megérkezett a Tavasz, és mindenütt az egész vidéken csupa apró virág volt és csupa apró madár. Csak az Önző Óriás kertjében tartott még a Tél. A madarak nem gondoltak rá, hogy énekeljenek benne, mert nem voltak ott a gyermekek, és a fák elfelejtettek kivirágzani. Egyszer egy szép virág kidugta a fejét a fű közül, de mikor meglátta a tilalomfát, annyira megsajnálta a gyermekeket, hogy ismét visszabújt a földbe, és tovább aludt.

Egyedül a Hó és Fagy volt, akik örültek. «A Tavasz megfélekedezett erről a kertről,» kiáltották, «azért hát itt fogunk tanyázni az egész esztendőn keresztül.» A Hó betakarta a füvet nagy fehér bundájával és a Fagy ezüstre festette az összes fákat. Aztán meghívták az Északi Szelet, hogy lakjék náluk, és az eljött. Prémekbe volt burkolva és egész napon át üvöltözött a kertben és lefujta a kéményeket. «Pompás hely ez,» mondotta; «meg kell kérnünk a Jégesőt, hogy jöjjön látogatóba.» A Jégeső megjött. Naponként három órán keresztül verte a kastély tetejét, míg össze nem törte a palalemezek legnagyobb részét, és aztán köröskörül nyargalta a kertet, amilyen gyorsan csak tudta. Szürkébe volt öltözve, és a lehelete olyan volt, mint a jég.

«Nem tudom megérteni, hogy miért késik egyre a Tavasz?» szolt az Önző Óriás, amint az ablaknál

window and looked out at his cold white garden; «I hope there will be a change in the weather.»

But the Spring never came, nor the Summer. The Autumn gave golden fruit to every garden, but to the Giant's garden she gave none. «He is too selfish,» she said. So it was always Winter there, and the North Wind, and the Hail, and the Frost, and the Snow danced about through the trees.

One morning the Giant was lying awake in bed when he heard some lovely music. It sounded so sweet to his ears that he thought it must be the King's musicians passing by. It was really only a little linnet singing outside his window, but it was so long since he had heard a bird sing in his garden that it seemed to him to be the most beautiful music in the world. Then the Hail stopped dancing over his head, and the North Wind ceased roaring, and a delicious perfume came to him through the open casement. «I believe the Spring has come at last,» said the Giant; and he jumped out of bed and looked out.

What did he see?

He saw a most wonderful sight. Through a little hole in the wall the children had crept in, and they were sitting in the branches of the trees. In every tree that he could see there was a little child. And the trees were so glad to have the children back again that they had covered themselves with blossoms,⁷⁾ and were waving their arms gently above the children's heads. The birds were flying about and twittering with delight, and the flowers were looking up through the green grass and laughing. It was a lovely scene, only in one corner it was still Winter. It was the farthest corner of the garden, and in it was standing a little boy. He was so small that he

ült és kinézett hideg, fehér kertjére; «remélem, csak meg fog változni az időjárás.»

De a Tavasz nem érkezett meg soha, sem a Nyár. Az Ősz arany gyümölcsöt adott minden kertnek, de az Óriás kertjének semmit sem adott. «Nagyon önző ember,» mondotta. Így hát mindig Tél lakozott a kertben, és az Északi Szél, és a Jégeső, és a Fagy, és a Hó ott táncolt a fák között.

Egy reggel az Óriás ébren feküdt az ágyában, mikor valami kedves zenét hallott. Olyan édesen csendült a fülébe, hogy azt hitte, a Király zenészei haladnak arra. Pedig a valóságban csak egy kis kenderice dalolt az ablaka előtt, de olyan rég volt, hogy nem hallott madárdalt a kertjében, hogy ez a világ legszebb zenéjének tetszett előtte. Ekkor a Jégeső megszünt táncolni a feje fölött, az Északi Szél abbahagyta az üvöltést és pompás illat áradt feléje a nyitott ablak-szárnyon keresztül. «~~Az~~ hiszem, hogy a Tavasz végre megérkezett,» monda az Óriás, és kiugrott az ágyából és kinézett.

Mit látott?

Csodálatos látvány tárult eléje. A falban egy kis nyíláson keresztül a gyermekek bemásztak a kertbe és fölültek a fák ágai közé. Minden fán, amelyet csak észrevett, egy kis gyermek volt. És a fák annyira örültek, hogy ismét náluk vannak a gyermekek, hogy virágos köntöst öltöttek, és nyájasan ingatták karjaikat a gyermekek feje fölött. A madarak szerte röpködtek és gyönyörtől eltelve csicseregtek, és a virágok kikan-dikáltak a zöld füvön keresztül és nevettek. Kedves jelenet volt, egyedül egy sarokban volt még tél. A kert legtávolabbi zuga volt, és egy kis fiu állott benne. Olyan apró volt, hogy nem ért föl a fa ágaihoz és csak körüljárta és keservesen sírt. A szegény fa még egé-

could not reach up to the branches of the tree, and he was wandering all round it, crying bitterly. The poor tree was still quite covered with frost and snow, and the North Wind was blowing and roaring above it.

«Climb up! little boy,» said the Tree, and it bent its branches down as low as it could; but the boy was too tiny.

And the Giant's heart melted⁸) as he looked out. «How selfish I have been!» he said; «now I know why the Spring would not come here. I will put that poor little boy on the top of the tree, and then I will knock down the wall, and my garden shall be the children's playground for ever and ever.» He was really very sorry for what he had done.

So he crept downstairs and opened the front-door quite softly, and went out into the garden. But when the children saw him they were so frightened that they all ran away, and the garden became Winter again. Only the little boy did not run, for his eyes were so full of tears that he did not see the Giant coming. And the Giant stole up behind him and took him gently in his hand, and put him up into the tree. And the tree broke at once into blossom, and the birds came and sang on it, and the little boy stretched out his two arms and flung them round the Giant's neck, and kissed him. And the other children, when they saw that the Giant was not wicked any longer, came running back, and with them came the Spring. «It is your garden now, little children,» said the Giant, and he took a great axe and knocked down the wall. And when the people were going to market at twelve o'clock they found the Giant playing with the children in the most beautiful garden they had ever seen.

szen be volt burkolva dérrrel és hóval és az Északi Szél fujdogált és üvöltözött fölötte.

«Kapaszkodj föl! kis fiu,» mondá a fa, és lehajtottá ágait oly mélyen, amennyire csak tudta; de a fiu nagyon kicsike volt.

És az Óriás szíve meglágyult, amint kinézett. «Mily önző voltam!» mondotta; «most már tudom, miért nem akart a tavasz idejönni. Fölteszem azt a szegény kis fiut a fa tetejére, és aztán ledöntöm a falat, és a kertem hadd legyen a gyermekek játszóttere örökkön-örökké.» Valóban nagyon bánta azt, amit tett.

Igy hát leosont és egész halkan kinyitotta a kaput és kilépett a kertbe. De mikor a gyermekek meglátták, annyira megrémültek, hogy mind elszaladtak és a kert ismét csupa tél volt. Egvedül a kis fiu nem szaladt el, mert a szemei annyira telve voltak könnyekkel, hogy nem vette észre az Óriás közeledtét. És az Óriás odalopódzott mögéje és nyájasan fölvette a kezére és föltette a fára. És a fa egyszerre kivirágzott és a madarak odajöttek és énekeltek rajta, és a kis fiu kiterjesztette két karját és átölelte az Óriás nyakát és megcsókolta őt. És a többi gyermekek, mikor látták, hogy az Óriás nem volt gonosz többé, visszaszaladtak és velük együtt jött a Tavasz. «Ez a ti kertetek mostan, kis gyermekek,» mondá az Óriás, és fogott egy nagy szekercét és ledöntötte a falat. És mikor az emberek déltájban a vásárra mentek, ott találták az Óriást, amint a gyermekekkel játszott a legszebb kertben, melyet valaha láttak.

All day long they played, and in the evening they came to the Giant to bid him good-bye.

«But where is your little companion?» he said; «the boy I put into the tree.» The Giant loved him the best because he had kissed him.

«We don't know,» answered the children; «he has gone away.»

«You must tell him to be sure⁹) and come here to-morrow,» said the Giant. But the children said they did not know where he lived, and had never seen him before: and the Giant felt very sad.

Every afternoon, when school was over, the children came and played with the Giant. But the little boy whom the Giant loved was never seen again. The Giant was very kind to all the children, yet he longed for his first little friend, and often spoke of him. «How I would like to see him!» he used to say.

Years went over, and the Giant grew very old and feeble. He could not play any more, so he sat in a huge armchair, and watched the children at their games, and admired his garden. «I ave many beautiful flowers,» he said, «but the children are the most beautiful flowers of all.»

One winter morning he looked out of his window as he was dressing. He did not hate the Winter now, for he knew that it was merely the Spring asleep, and that the flowers were resting.

Suddenly he rubbed his eyes in wonder, and looked and looked. It certainly was a mervellous sight. In the farthest corner of the garden was a tree quite covered with lovely white blossoms. Its branches were all golden, and silver fruit hung down from them, and underneath it stood the little boy he had loved.

Egész naphosszat ott játszottak, és este odamentek az Óriáshoz és elbucsuztak tőle.

«De hol a kis pajtástok?» kérdezte az; «az a fiu, akit föltemtem a fára.» Az Óriás őt szerette legjobban, azért mert megcsókolta.

«Nem tudjuk,» felelték a gyermekek; «bizonyára elment.»

«Mondjátok meg neki, hogy el ne felejtsem holnap ide jönni,» mondá az Óriás. De a gyermekek azt felelték, hogy nem tudják, hol lakik és sohasem látták azelőtt; és az Óriás nagy szomorúságot érzett.

Minden délután, mikor az iskola véget ért, a gyermekek eljöttek és játszadoztak az Óriással. De a kis fiut, akit az Óriás megszeretett, nem látták újra. Az Óriás nagyon nyájas volt az összes gyermekekhez, de azért az első kis barátja után vágyakozott és gyakran beszélt róla. «Mennyire szeretném őt látni!» szokta mondogatni.

Évek teltek-multak, és az Óriás nagyon megvénült és elgyengült. Nem tudott már többé játszani, hanem egy hatalmas karosszékből ült és figyelte a gyermekek játékait és bámulta a kertjét. «Sok szép virágom van,» mondotta, «de a gyermekek a legszebb virágok valamennyi közül.»

Egy téli reggelen kinézett az ablakon, amint öltözködött. Nem gyűlölte a telet többé, mert tudta, hogy nem más, mint az alvó tavasz, és a virágok pihentek.

Egyszerre csak csodálkozva dörzsölgette a szemét, és bámult és bámult. Valóban csodálatos látvány volt. A kert legtávolabbi sarkában volt egy fa, teljesen elborítva kedves fehér virágokkal. Az ágai mind aranyból voltak és ezüst gyümölcs lógott le róluk, és alatta állott a kis fiu, akit szeretett.

Downstairs ran the Giant in great joy; and out into the garden. He hastened across the grass, and came near to the child. And when he came quite close his face grew red with anger, and he said: «Who hath dared to wound thee?» For on the palms of the child's hands were the prints of two nails, and the prints of two nails were on the little feet.

«Who hath dared to wound thee?» cried the Giant: «tell me, that I may take my big sword and slay him.»

«Nay!» answered the child; «but these are the wounds of Love.»

«Who art thou?» said the Giant, and a strange awe fell on him, and he knelt before the little child.

And the child smiled on the Giant, and said to him: «You let me play once in your garden; to-day you shall come with me to my garden, which is Paradise.»

And when the children ran in that afternoon, they found the Giant lying dead under the tree, all covered with white blossoms.

Az Óriás lerohant nagy örömében és kiszaladt a kertbe. Keresztülsietett a fűvön és a gyermek közelébe ért. És mikor egészen melléje jutott, az arca vérbe borult a haragtól és azt mondta: «Ki merészelt megsebesíteni téged?» Mert a gyermek tenyerén ott volt a nyoma két szögnek. és két szög nyoma volt a kis lábain.

«Ki merészlt megsebesíteni téged?» kiáltotta az Óriás; «mondd meg nekem, hadd vegyem elő hatalmas kardomat és vágjam agyon vele.»

«Ne!» felelt a gyermek; «hisz ezek a Szeretet sebei.»

«Ki vagy te?» mondá az Óriás, és különös félelem fogta el, és letérdelt a kis gyermek előtt.

És a gyermek az Óriásra mosolygott és azt mondta neki: «Egyszer megengeded, hogy játszom a kertedben; ma velem jössz az én kertembe, amely a Paradicsom.»

És mikor a gyermekek berontottak délután, ott találták az Óriást, amint holtan feküdt a fa alatt, egészen elborítva fehér virágokkal.

The Nightingale and the Rose.

«She said that she would dance with me if I brought her red roses,» cried the young Student; «but in all my garden there is no red rose.»

From her nest in the holm-oak tree the Nightingale heard him, and she looked out through the leaves, and wondered.

«No red rose in all my garden!» he cried, and his beautiful eyes filled with tears. «Ah, on what little things does happiness depend! I have read all that the wise men have written, and all the secrets of philosophy are mine, yet for want of a red rose is my life made wretched.»

«Here at last is¹⁰) a true lover,» said the Nightingale. «Night after night have I sung of him, though I knew him not: night after night have I told his story to the stars, and now I see him. His hair is dark as the hyacinth-blossom, and his lips are red as the rose of his desire; but passion has made his face like pale ivory, and sorrow has set her seal upon his brow.»

«The Prince gives a ball to-morrow night,» murmured¹¹) the young Student, «and my love will be of the company. If I bring her a red rose she will dance with me till dawn. If I bring her a red rose, I shall hold her in my arms, and she will lean her

A csalogány és a rózsza.

«Azt mondta, hogy táncolna velem, ha vinnék neki piros rózsákat,» kiáltott föl a fiatal diák; «de egész kertemben nincsen piros rózsza.»

A magyalfán levő fészkéből meghallotta őt a csalogány, és kinézett a leveleken keresztül és csodálkozott.

«Nincsen piros rózsza egész kertemben!» kiáltott a diák és szép szemei megteltek könnyekkel. «Ah, mily csekély dolgoktól függ a boldogság! Elolvastam mindent, amit a bölcsek irtak, és a bölcsesség minden titka az enyém, és mégis mert nincs piros rózsám, az életem tönkre van téve.»

«Végre egy igaz szerelmes,» mondá a csalogány. «Éj éj után énekeltem róla, bár nem ismertem; éj éj után elmondtam a történetét a csillagoknak, és most látom őt. A haja sötét mint a jácintvirág, és az ajkai pirosak mint a vágyának a rózsája; de a szenvedély az arcát olyanná tette, mint a halvány elefántcsont, és a bánat rányomta pecsétjét a homlokára.»

«A Herceg holnap éjjel bált ad,» sóhajtott a fiatal diák, «és a kedvesem ott lesz a társaságban. Ha egy piros rózsát viszek neki, akkor táncolni fog velem hajnalig. Ha viszek neki egy piros rózsát, akkor a karjaim közt tarthatom, és ő ráhajtja fejét a vállamra és

head upon my shoulder, and her hand will be clasped in mine. But there is no red rose in my garden, so I shall sit lonely, and she will pass me by. She will have no heed of me, and my heart will break.»

«Here indeed is the true lover,» said the Nightingale. «What I sing of, he suffers: what is joy to me, to him is pain. Surely Love is a wonderful thing. It is more precious than emeralds, and dearer than fine opals. Pearls and pomegranates²²⁾ cannot buy it, nor is it set forth in the market-place. It may not be purchased of the merchants, nor can it be weighed out in the balance for gold.»

«The musicians will sit in their gallery,» said the young Student, «and play upon their stringed instruments, and my love will dance to the sound of the harp and the violin. She will dance so lightly that her feet will not touch the floor, and the courtiers in their gay dresses will throng round her. But with me she will not dance, for I have no red rose to give her;» and he flung himself down on the grass, and buried his face in his hands, and wept.

«Why is he weeping?» asked a little Green Lizard, as he ran past him with his tail in the air.¹²⁾

«Why, indeed?» said a Butterfly, who was fluttering about after a sunbeam.

«Why, indeed?» whispered a Daisy to his neighbour, in a soft, low voice.

«He is weeping for a red rose,» said the Nightingale.

«For a red rose!» they cried; «how very ridiculous!» and the little Lizard laughed outright.

But the Nightingale understood the secret of the Student's sorrow, and she sat silent in the oak-tree, and thought about the mystery of Love.

Suddenly she spread her brown wing for flight,

a kezét a kezemben fogom szorítani. De nincs piros rózsa a kertemben, s így egyedül fogok ülni és ő el fog menni mellettem. Úgyet sem fog vetni rám, és a szívem meg fog szakadni.»

«Valóban itt egy igazi szerelmes,» mondá a csalogány. «Amiről én énekelek, azt szenvedí ő: ami nekem öröm, az neki fájdalom. Valóban a Szerelem csodálatos dolog. Értékesebb mint a smaragd, és drágább mint a nemes opál. Gyöngy és gránát meg nem vásárolhatja, nem is kerül forgalomba a piacon. Kereskedőktől meg nem vehető, sem a mérlegen aranyért ki nem mérhető.»

«A muzsikusok a karzatukon fognak ülni,» mondá a fiatal diák, «és játszani fognak húros szerzésműveken, és a kedvesem táncolni fog a hárfa és a hegedű hangjára. Olyan könnyen fog táncolni, hogy a lábai nem érintik a padlót és az udvaroncok tarka ruháikban körülötte fognak tolongani. De velem nem fog táncolni, mert nincs piros rózsám, amit adjak neki;» és azzal levetette magát a földre, és arcát a kezei közé temette és sírt.

«Miért sír?» kérdezte egy kis zöld gyíkcsonka, amint elszaladt mellette magasra emelt farkával.

«Valóban, miért?» szólt egy pillangó, amely egy napsugár után libegett.

«Valóban, miért?» sugta egy őzike a szomszédjának, gyengéd, halk hangon.

«Egy piros rózsáért sirdogál», mondá a csalogány.

«Egy piros rózsáért!» kiáltották; «milyen nevetésszerű!» és a kis gyíkcsonka hangosan fölnevetett.

De a csalogány megértette a diák bánatának a titkát és szótlanul ült a magyalfán és a Szerelem misztériumáról gondolkozott.

Egyszerre csak röpülésre terjesztette ki barna

and soared into the air. She passed through the grove like a shadow, and like a shadow she sailed¹³) across the garden.

In the centre of the grass-plot was standing a beautiful Rose-tree, and when she saw it she flew over to it, and lit upon a spray.

«Give me a red rose,» she cried, «and I will sing you my sweetest song.»

But the Tree shook its head.

«My roses are white,» it answered; as white as the foam of the sea, and whiter than the snow upon the mountain. But go to my brother who grows¹⁴ round the old sun-dial, and perhaps he will give you what you want.»

So the Nightingale flew over to the Rose-tree that was growing round the old sun-dial.

«Give me a red rose,» she cried, «and I will sing you my sweetest song.»

But the Tree shook its head.

«My roses are yellow,» it answered; «as yellow as the hair of the mermaiden who sits upon an amber throne, and yellower than the daffodil that blooms an the meadow before the mower comes with his scythe. But go to my brother who grows beneath the Student's window, and perhaps he will give you what you want.»

So the Nightingale flew over to the Rose-tree that was growing beneath the Student's window.

«Give me a red rose,» she cried, «and I will sing you my sweetest song.»

But the Tree shook its head.

«My roses aer red,», it answered, «as red as the feet of the dove, and redder than the great fans of coral that ware in the ocean-cavern. But the winter has chilled my veins, and the frost has nipped my

szárnyait és fölszállott a légbe. Keresztül suhant a berken mint egy árnyék és mint egy árnyék szállott a kerten keresztül.

A pázsit közepén egy gyönyörű rózsafa állott, és mikor a csalogány meglátta, odarepült feléje és leereszkedett egyik ágára.

«Adj nekem egy piros rózsát,» kiáltotta a csalogány, «és elénekelem neked legédesebb dalomat.»

De a fa a fejét rázta.

«Az én rózsáim fehérek,» felelte; «oly fehérek mint a tenger tajtékja, és fehérebbek mint a hó a hegységben. De menj a fivéremhez, aki az öreg napóra körül virágzik, és talán ő megadja neked, amit kívánsz.»

Így a csalogány átrepült a rózsafához, amely az öreg napóra körül virágzott.

«Adj nekem egy piros rózsát,» kiáltott a csalogány, «és én elénekelem neked legédesebb dalomat.»

De a fa a fejét rázta.

«Az én rózsáim sárgák,» felelte; «oly sárgák mint a vizi tündér haja, aki borostyán trónusán ül, és sárgábbak mint a sárga nárcisz, amely a réten virágzik, mielőtt az arató megérkezik a kaszájával. De menj a fivéremhez, aki a diák ablaka alatt virágzik, és talán ő megadja, amit kívánsz.»

Így a csalogány átrepült a rózsafához, amely a diák ablaka alatt virágzott.

«Adj nekem egy piros rózsát,» kiáltotta a csalogány, «és én elénekelem neked legédesebb dalomat.»

De a fa a fejét rázta.

«Az én rózsáim pirosak,» felelte, «oly pirosak, mint a galamb lábai, és pirosabbak, mint a korál nagy legyezői, melyek az óceán barlangjában ringanak. De a tél megdermesztette ereimet és a fagy el-

buds, and the storm has broken my branches, and I shall have no roses at all this year.»

«One red rose is all I want,» cried the Nightingale, «only one red rose! Is there no way by which I can get it?»

«There is a way,» answered the Tree; «but it is so terrible that I dare not tell it to you.»

«Tell it to me,» said the Nightingale, «I am not afraid.»

«If you want a red rose,» said the Tree, «you must build it out of music by moonlight, and stain it with your own heart's-blood. You must sing to me with your breast against a thorn. All night long you must sing to me, and the thorn must pierce your heart, and your life-blood¹⁵⁾ must flow into my veins, and become mine.»

«Death is a great price to pay¹⁶⁾ for a red rose,» cried the Nightingale, «and Life is very dear to all. It is pleasant to sit in the green wood, and to watch the Sun in his chariot of gold, and the moon in her chariot of pearl. Sweet is the scent of the hawthorn, and sweet are the blue-bells that hide in the valley, and the heather that blows on the hill. Yet Love is better than Life, and what is the heart of a bird compared to the heart of a man?»

So she spread her brown wings for flight, and soared into the air. She swept over the garden like a shadow, and like a shadow she sailed through the grove.

The young Student was still lying on the grass, where she had left him, and the tears were not yet dry in his beautiful eyes.

«Be happy,» cried the Nightingale, «be happy; you shall have your red rose. I will build it out of music by moonlight, and stain it with my own heart's-

pusztította bimbóimat, és a vihar letörte ágaimat, és nem leszek rózsáim az egész esztendőn keresztül.»

«Egyetlen piros rózsza az egész, amire szükségem van,» kiáltott a csalogány. «csak egy piros rózsza! Hát nincs rá mód, hogy megkaphassam?»

«Van rá egy mód,» felelt a fa; «de az olyan rettenetes, hogy el sem merem neked mondani.»

«Mondd el nekem,» szólt a csalogány, «én nem félek.»

«Ha akarsz egy piros rózsát,» szólt a fa, «akkor meg kell alkotnod muzsikából a holdvilág fényénél és megfestened saját szived vérével. Énekelned kell hozzám melledet nekiszorítva egy tövisnek. Egész éjjelen át énekelned kell hozzám, és a tövisnek át kell ömlenie az ereimbe és enyémmé lennie.»

«A halál nagy ár egy piros rózsáért,» kiáltott a csalogány, «és az Élet nagyon drága mindenkinek. Kellemes ülni a zöld erdőben és nézni a napot arany szekerekben és a holdat gyöngyszekerekben. Édes a galagonya illata, és édesek a harangvirágok, mik a völgyben rejtőznek, és a hanga, amely a dombon terem. De a Szerelem jobb az Életnél, és mi egy madár szive egy ember szívéhez?»

Így hát repülésre bontotta ki barna szárnyait és fölszállt a légbe. Átsuhant a kerten mint egy árnyék, és mint egy árnyék repült a berken keresztül.

A fiatal diák még mindig a fűben hevert, ahol a csalogány elhagyta, és a könnyek még nem száradtak meg szép szemeiben.

«Örülj,» kiáltott a csalogány, «örülj, meglesz a piros rózsád. Meg fogom alkotni muzsikából a holdvilág fényénél és meg fogom festeni saját szívem véré-

blood. All that I ask of you in return is that you will be a true lover, for Love is wiser than Philosophy, though she is wise, and mightier than Power though he is mighty. Flame-coloured are his wings, and coloured like flame is his body. His lips are sweet as honey, and his breath is like frank-incense.»

The Student looked up from the grass, and listened, but he could not understand what the Nightingale was saying to him, for he only knew the things that are written down in books.

But the Oak-tree understood, and felt sad, for he was very fond of the little Nightingale who had built her nest in his branches.

«Sing me one last song,» he whispered; «I shall feel very lonely when you are gone.»

So the Nightingale sang to the Oak-tree, and her voice was like water bubbling from a silver jar.

When she had finished her song the Student got up, and pulled a note-book and a lead-pencil out of his pocket.

«She has form,» he said to himself, as he walked away through the grove—«that cannot be denied to her; but has she got feeling? I am afraid not. In fact, she is like most artists; she is all style, without any sincerity. She would not sacrifice herself for others. She thinks merely of music, and everybody knows that the arts are selfish. Still, it must be admitted that she has some beautiful notes in her voice. What a pity it is that they do not mean anything, or do any practical good.» And he went into his room, and lay down on his little pallet-bed, and began to think of his love; and, after a time, he fell asleep.

And when the Moon shone in the heavens the Nightingale flew to the Rose-tree, and set her breast

vel. Csak annyit kérek cserébe, hogy légy hű szerelmes, mert a Szerelem bölcsőbb, mint a Filozófia, bár az is bölcs, és erősebb, mint a hatalom, bár az is erős. Lángszínűek a szárnyai és lángszínű a teste. Az ajkai édesek mint a méz, és a lehelete olyan mint a tömjén.»

A diák fölnézett a fűből és figyelt, de nem tudta megérteni, mit mondott neki a csalogány, mert csak azokat a dolgokat ismerte, amik le vannak írva a könyvekben.

De a magyalfa megértette, és elszomorodott, mert nagyon szerette a kis csalogányt, amely fészket az ágai közé rakta.

«Énekelj nekem egy utolsó dalt,» sugta; «nagyon elhagyatottnak érzem majd magam, ha eltávoztál.»

Így a csalogány dalolt a magyalfának, és hangja olyan volt mint a víz, mikor ezüstkorsóból kibuggyan.

Mikor dalát befejezte, a diák fölállott és kivette a zsebéből jegyzőkönyvét és ceruzáját.

«Van formája» mondotta magában, amint keresztülhaladt a berken — «azt nem lehet megtagadni tőle; de vajjon van-e érzése? Félek, hogy nincs. Valóban olyan, mint a legtöbb művész; csupa stilus minden őszinteség nélkül. Bizonyára nem áldozná föl magát másokért. Csupán a zenére gondol, és mindenki tudja, hogy a művészetek önzők. Mégis meg kell engedni, hogy van néhány szép zöngé a hangjában. Mily kár, hogy nincs semmi értelmük, sem gyakorlati jelentőségük.» Azzal a szobájába ment és lefeküdt kis tábori ágyára és elkezdett gondolkodni a szerelméről; és egy idő múlva elaludt.

És mikor a hold kisütött az égen, a csalogány odarepült a rózsafára és neki feszítette mellét a tövis-

against the thorn. All night long she sang with her breast against the thorn, and the cold crystal Moon leaned down and listened. All night long she sang, and the thorn went deeper and deeper into her breast, and her life-blood ebbed away from her.

She sang first of the birth of love in the heart of a boy and a girl. And on the topmost spray of the Rose-tree there blossomed a marvellous rose, petal following petal, as song followed song. Pale was it, at first, as the mist that hangs over the river—pale as the feet of the morning, and silver as the wings of the dawn. As the shadow of a rose in a mirror of silver, as the shadow of a rose in a water-pool, so was the rose that blossomed on the topmost spray of the Tree.

But the Tree cried to the Nightingale to press¹⁷⁾ closer against the thorn. «Press closer, little Nightingale,» cried the Tree, «or the Day will come before the Rose is finished.»

So the Nightingale pressed closer against the thorn, and louder and louder grew her song, for she sang of the birth of passion in the soul of a man and a maid.

And a delicate flush of pink¹⁸⁾ came into the leaves of the rose, like the flush in the face of the bridegroom when he kisses the lips of the bride. But the thorn had not yet reached her heart, so the rose's heart remained white, for only a Nightingale's heart's-blood can crimson the heart of a rose.

And the Tree cried to the Nightingale to press closer against the thorn. «Press closer, little Nightingale,» cried the Tree, «or the Day will come before the rose is finished.»

So the Nightingale pressed, closer against the thorn, and the thorn touched her heart, and a fierce

nek. Egész éjszakán át dalolt mellével a tövisnek dőlve, és a hideg kristályos hold lehajolt és figyelt. Egész éjszakán át dalolt és a tövis mélyebben és mélyebben hatolt a mellébe és a szive vére elapadt belőle.

Először arról énekelt, mint születik meg a szerelem egy fiu és egy leány szívében. És a rózsafa legmagasabb ágán kivirult egy csodálatos rózsa, szirom követte a szirmot, amint dal követte a dalt. Halvány volt először mint a köd, amely a folyó fölött függ — halvány mint a hajnal lábai, és ezüstös mint a virradat szárnyai. Mint a rózsa árnyéka egy ezüst tükörben, mint a rózsa árnyéka egy víztócsában, olyan volt a rózsa, mely a fa legmagasabb ágán virult.

De fa odakiáltott a csalogánynak, hogy dőljön szorosabban neki a tövisnek. «Dőlj neki szorosabban, kis csalogány,» kiáltott a fa, «különben eljön a nap, mielőtt még a rózsa elkészül.»

Így a csalogány szorosabban nekidől a tövisnek, és hangosabb meg hangosabb lett a dala, mert a szenvedély születéséről énekelt egy férfi és egy szűz lelkében.

És gyöngéd, halvány pirulás lepte el a rózsa leveleit, mint ahogy elpirul a vőlegény arca, mikor megcsókolja a menyasszony ajkait. De a tövis még nem érte el a szívét s így a rózsa szive fehér maradt, mert csak a csalogány szive vére képes pirosra festeni a rózsa szívét.

És a fa odakiáltott a csalogánynak, hogy dőljön neki szorosabban a tövisnek. «Dőlj neki szorosabban, kis csalogány,» kiáltott a fa, «különben eljön a nap, mielőtt a rózsa elkészül.»

Így a csalogány szorosabban nekidől a tövisnek, és a tövis elérte a szívét és heves fájdalommal szurás

pang of pain shot through her. Bitter, bitter was the pain, and wilder and wilder grew her song, for she sang of the Love that is perfected by Death, of the Love that dies not in the tomb.

And the marvellous rose became crimson, like the rose of the eastern sky. Crimson was the girdle of petals, and crimson as a ruby was the heart.

But the Nightingale's voice grew fainter, and her little wings began to beat, and a film came over her eyes. Fainter and fainter grew her song, and she felt something choking her in her throat.

Then she gave one last burst of music.¹⁹⁾ The white Moon heard it, and she forgot the dawn, and lingered on in the sky. The red rose heard it, and it trembled all over with ecstasy, and opened its petals to the cold morning air. Echo bore it to her purple cavern in the hills, and woke the sleeping shepherds from their dreams. It floated through the reeds of the river, and they carried its message to the sea.

«Look, look!» cried the Tree, «the rose is finished now;» but the Nightingale made no answer, for she was lying dead in the long grass, with the thorn in her heart.

And at noon the Student opened his window and looked out.

«Why, what a wonderful piece of luck!»²⁰⁾ he cried: «here is a red rose! I have never seen any rose like it in all my life. It is so beautiful that I am sure²¹⁾ it has a song Latin name;» and he leaned down and plucked it.

Then he put on his hat, and ran up to the Professor's house with the rose in his hand.

The daughter of the Professor was sitting in the doorway winding blue silk on a reel, and her little dog was lying at her feet.

nyilallott rajta keresztül. Keserű, keserű volt a fájdalom, és vadabb meg vadabb lett a dal, mert a Szerelemről énekelt, melyet tökéletessé tesz a Halál, a Szerelemről mely nem hal meg a sírban.

És a csodálatos rózsza pirossá lett, mint a keleti ég pírja. Piros volt a szirmok öve, és piros mint a rubint a szive.

De a csalogány hangja elgyöngült, és apró szárnyaival elkezdett csapkodni és hályog borította el a szemét. Gyöngébb és gyöngébb lett a hangja, és úgy érezte, hogy valami fojtogatja a torkában.

Ekkor egy utolsó dal tört ki belőle. Meghallotta a fehér hold és megfeledkezett a virradatról és ott této-vázott az égen. Meghallotta a piros rózsza, és elragadtatásában egész testében megremegett és kinyitotta szirmait a hideg reggeli szellőnek. A visszhang elvitte bibor barlangjába a dombokon és fölébresztette az alvó pásztorokat álmaikból. Ott lebegett a folyó nádszálai között és ezek elvitték hírét a tengerig.

«Nézd, nézd!» kiáltott a fa, «íme a rózsza elkészült;» de a csalogány nem válaszolt, mert holtan hevert a magas fűben, a tövissel a szívében.

És délben a diák kinyitotta az ablakot és kinézett.

«Ej, micsoda csodálatos szerencse!» kiáltotta; «íme egy piros rózsza! Sohasem láttam egész életemben ilyen rózsát. Olyan szép, hogy biztosan hosszú latin neve van;» és lehajolt és letépte.

Aztán föltette a kalapját és elrohant a tanár úr házába kezében a rózsával.

A tanár úr lánya a kapualjában ült és kék selymet gombolyított egy motollán, és kis kutyája ott feküdt a lábainál.

«You said that you would dance with me if I brought you a red rose,» cried the Student. «Here is the reddest rose in all the world. You will wear it to-night next your heart, and as we dance together it will tell you how I love you.»

But the girl frowned.

«I am afraid it will not go with my dress,» she answered; «and, besides, the Chamberlain's nephew has sent me some real jewels, and everybody knows that jewels cost far more than flowers.»

«Well, upon my word, you are very ungrateful,» said the Student angrily; and he threw the rose into the street, where a cart-wheel went over it.

«Ungrateful!» said the girl, «I tell you what, you are very rude; and, after all, who are you? Only a Student. Why, I don't believe you have even got silver buckles to your shoes as the Chamberlain's nephews has;» and she got up from her chair and went into the house.

«What a silly thing Love is,» said the Student as he walked away. «It is not half as useful as Logic, for it does not prove anything, and it is always telling one of things that are not going to happen, and making one believe things that are not true. In fact, it is quite unpractical, and, as in this age to be practical is everything, I shall go back to Philosophy and study Metaphysics.»

So he returned to his room and pulled out a great dusty book, and began to read.

«Azt mondta, hogy táncolna velem, ha hoznék magának egy piros rózsát,» kiáltott a diák. «Itt az egész világ legpirosabb rózsája. Viselje ma éjjel a szíve fölött és ha együtt táncolunk, el fogja mondani magának, mennyire szeretem.»

De a leány összeráncolta a homlokát.

«Félek, nem illik majd a ruhámhoz,» felelte; és különben is a Kamarás unokaöccse néhány igazi drágakövet küldött, és mindenki tudja, hogy a drágakövek sokkal többbe kerülnek mint a virágok.»

«Valóban, szavamra mondom, maga nagyon hálátlan», szólt a diák ingerülten; és a rózsát az utcára dobta, ahol átment rajta egy szekérkerék.

«Hálátlan!» szólt a leány. «Meg kell mondanom, hogy maga nagyon goromba; és elvégre is, ki maga? Csupán egy diák. Nos, én nem hiszem, hogy még csak ezüst-csatt sincs a cipőjén, mint a Kamarás unokaöccsének;» és azzal fölállt a székéről és bement a házba.

«Milyen ostoba dolog a Szerelem,» szólt a diák, amint eltávozott. «Fél olyan hasznos sincs, mint a logika, mert semmit sem bizonyít, és mindig olyan dolgokról beszél az embernek, amik nem teljesülnek, és elhítt az emberrel olyan dolgokat, amik nem igazak. Valóban, teljesen unpraktikus, és ebben a korban minden abban áll, hogy az ember praktikus legyen. Visszatérek a filozófiához és metafizikát fogok tanulni.»

Azzal visszatért a szobájába és elővett egy nagy poros könyvet és elkezdett olvasni.

Jegyzetek.

¹⁾ a fű fölött állottak. — ²⁾ virágokba fakadtak. — ³⁾ abból a célból, hogy. — ⁴⁾ jogtalanul belépők törvény szerint büntettetnek. — ⁵⁾ a leckék, a leckeidő. — ⁶⁾ az egyetlen nép. — ⁷⁾ beburkolták magukat virágokkal. — ⁸⁾ megolvadt. — ⁹⁾ be sure and come = biztosan el gyere, el ne felejts eljönni. — ¹⁰⁾ itt van végre. — ¹¹⁾ mormog. — ¹²⁾ a levegőben. — ¹³⁾ vitorlázott. — ¹⁴⁾ növekszik, tenyészik. — ¹⁵⁾ az élet vére. — ¹⁶⁾ megfizetni. — ¹⁷⁾ nyom, szorit. — ¹⁸⁾ flush = pirulás; pink = halvány piros. — ¹⁹⁾ szószerint: egy utolsó zenei kitörést adott. — ²⁰⁾ szószerint: darab szerencse. — ²¹⁾ biztos vagyok róla. — ²²⁾ tulajdonképen: gránátalma A *gránát*, mint drágakő angolul: *garnet*, mint lövedék pedig: *grenade*.



Világnyelvek magánuton való könnyű és alapos elsajátítására legalkalmasabb Nyelvtanok.

Ezen vállalat hívatott a világismert Toussaint-Langenscheidt rendszerű leveleket pótolni. Minden kötet a kiadás legpontosabb megjelölésével. Teljes tanfolyam kezdőknek és haladóknak.

Angol nyelvtan kiejtéssel. Irta: Dr. Szabó Károly	P 3.—
Francia nyelvtan kiejtéssel. Irta: Dr. Szabó Károly	3.80
Horvát nyelvtan. Irta: Munkácsy Mihály	P 4.—
Német nyelvtan. Irta: Dr. Szabó és Cservénka. A német szöveg magyar (latin) betűkből van szedve.	P 3.—
Orosz nyelvtan. Irta: Munkácsy Mihály 448 oldal	P 4.—
Orosz nyelvtan. Irta: Dr. Nagy Iván. 200 oldal ...	P 3.—
Román nyelvtan. Irta: Dr. Alexica György	P 6.—
Szerb nyelvtan. Irta: Munkácsy Mihály	P 4.—

T É R K É P E K :

Turistatérképek:

BUDAI ÉS PILISI HEGYEK térképe. Lépték: 1:40.000 Szerkesztette: Dr. Cholnoki Jenő egyet. tanár. ...	P 3.—
PILISI HEGYEK turista térképe. Mérték: 1:40.000 Szerkesztette; Dr. Cholnoki Jenő	P 1.80
BUDAI HEGYEK turista térképe Mérték: 1:40.000 Szerkesztette: Dr. Cholnoki Jenő	P 1.20

Autótérkép:

MAGYARORSZÁG AUTÓVAL JÁRHATÓ UTAI. Lépték: 1:50.000 az egyes távolságok megjelölésével ára 3.— pengő	
BUDAPEST ÉS KÖRNYÉKE térképe utmutatóval, Lépték: 1:18.000 Átnézte Dr. Cholnoki Jenő ára 2.— pengő	

**Kaphatók minden könyvkereskedésben és
Aczél Testvéreknél
Budapest, IV., Múzeum-körút 9. sz.**

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

